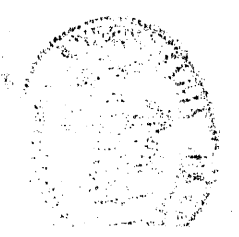

SANCTISSIMO
DOMINO NOSTRO
PAVLO PAPÆ QVINTO
PONTIFICI OPTIMO
MAXIMO.

PATER FRANCISCVS A S ANCTO
*Ioseph Sueffa Ordinis Minorum Discalciatorum
Regularis obseruantie, Pœnitentiarius in
Ecclesia Lateranensi.*

1719 20038

SANCTISSIMO
DOMINO NOSTRO
PAVLO PAPÆ QVINTO
PONTIFICI OPTIMO
MAXIMO.

FRATER FRANCISCVS A S ANCTO
*Ioseph Sueffa Ordinis Minorum Discalciatorum
Regularis obseruantia, Pœnitentiarius in
Ecclesia Lateranensi.*

Beatissime Pater.

PETRÆ es successor, quia Petri, & ut Petræ firma sunt quæ firmas: quæ te non nititur cōstructio, corruit. Ædificas, & destruis; euellis, & plātas. Post te Petrā petras adduxisti Virgini, prætiōsas in cōspectu illius, hominumq; obtutibus spectabiles. Cōstruxisti, ædificasti Dominae cœlorum Sacellum inæstimabile, in ævum firmum, cunctis terrarum orbis Virgini dicatis, tantò sumptuosius, quantò constructor ceteris eiusdē Beatissimæ Deiparę obseruantior, deuotiorque. Destruere nunc, qui Mariæ ædificasti tabernaculum, Satanæ arcem in tantæ Virginis odium constructam, pro tot fidelium ruina fabricatam. Euelle zizanas, pacis planta semina, Princeps pacis, pascis qui Christi oues, pascantur, fac pascua pacis: vnaque vnum in cunctis iube Pastorem De Virginis Conceptione conclusionem, propositionem vè suscipe benignè, legere dignare; inuenies fortè quid gratū, verum, salubreq; ad Virginis gloriam, Ecclesię bonum, & humilis auctoris optatum.

CONCLUSIO SIVE
propositio.

Si sententia illorum, qui infallibilitatem iudicij Ecclesię in canonizatione sanctorum asseuerant, tenenda censeatur, prohibenda est omnino asserentium sanctissimam Virginem Mariam in originali peccato fuisse conceptā, irreprehensibili manente Ecclesię auctoritate, aliter hæctenus permittente.

§. I. Vnde solemnizatio mysterij pro tota Ecclesia instituta canonizationis sortiatur rationem.

Conclusionis necessitas patet, quia festum institue-
re Ecclesiam in mysterij alicuius honorem proponendo illud vniuersis fidelibus celebrādum, atque colendum, est, suo modo, canonizare tale mysterium velut quid sanctum, ac veneratione dignū; ergo instituta solemnitate Conceptionis Virginis Mariæ ab Ecclesia, ab vniuerso Christiano populo colenda, resultauit eadem Conceptio canonizata velut sancta. Sed de sancto, vel re ab Ecclesia pro sancta canonizata dubitari non licet, minusque negare quid sanctum extiterit: ergo, neque de Conceptione Beatæ Mariæ licebit:

Primum antecedens probatur: nam essentialē canonizationis est ex decreto Ecclesię, vel Romani Pontificis vniuerso orbi proponi alicuius venerandum pro sancto, Catalogo sanctorum illum adscribendo, instituendoque festum; indeque sequitur concessum in illius honorem, siue memoriā, missas Deo offerri, tēpla & altaria erigi, &c. ut deducitur ex sententia Innocentij in eap. audiuius de reliq. & ven. sanct. & communi modo diffiniendi canonizationem, tam Canonistarum, quàm Theologorum, de quorum numero vnus est (etiam in pluribus vnicus) Illustrissimus Cardinalis Bellarminus tom. 2. controu. lib. 1. Sed idem fit, atque conceditur, quando instituitur aliquod festum in honorem alicuius mysterij, ut pote de Transfiguratione, & Ascensione Domini, de Visitatione, Præsentatione, ac Natiuitate Virginis Mariæ, & de eiusdem Conceptione, ut patet experientia: cum istæ omnes festiuitates Catalogo sanctorum, ac solemnizata

Argumentum.

Primum antecedens.

Prima consequentia.

Secundum antecedens.

Secunda consequentia.

tum

tum mysteriorum canonizatorum sint adscriptæ vniuerso Christiano cœtui celebrandæ propositæ, propria illarum ordinata ab Ecclesia officia, Missæque, & illarum titulis dicatę Ecclesię, necnon altaria: ergo æquualet canonizationi.

Probatur secundò: nam sicuti solus Romanus Pontifex potest canonizare Sanctũ, vt cũ Panor. & Imola in cap. final. de ferijs, tenent cõmuniter Canonistæ in cap. 7. de reliq. & vener. sanct. ita & in solo Romano Pontifice residet potestas instituendi festa pro tota Ecclesia, vel sic quoad officium, vel quoad cessationem ab operibus seruilibus, vel quoad vtrumque simul, vt deducitur ex cap. vnic. de reliq. & vener. sanct. lib. 6. vbi festa duodecim Apostolorũ, quatuor Euangelistarum, quatuorque Ecclesię Doctõrum seruanda instituuntur, ex quibus (Apostolis exceptis) sancti Marci tantummodò festiuitas ab vniuersa Ecclesia ritu Dominicę in obseruantia colitur, de cæteris verò, quoad officium tantum solemnitate agi, plurimum est Ecclesiarum consuetudo, vt ex Archid. aduertit Sylu. in sum. verb. Dominica versic. tertium, quia cũ vtrumque simul, vel disiunctim pertinere possit ad conuenientem vsũ religionis, & ad vnitatem Ecclesiasticam, vniuersalis etiam Ecclesię pastoris solius est, talia decernere, vt dixit Suarez tom. de relig. lib. 2. de diebus fest. cap. 3. n. 2.

Adeoq; verum est festum instituere idem esse, ac canonizare, vt concessa Episcopis ab Ecclesia facultas ad instituendum pro propria diocesi festum, per cap. fin. de fer. nullatenus extendatur, nisi quomodo ad festum canonizatorum iam ab Ecclesia Romana, vt declarat Gloss. in cap. vnic. de reliq. & vener. sanc. lib. 6. & notanter Sylu. in sum. verb. Dominica, vers. primum: docuit, aliter prohibitum esse Episcopo, *Cũ Episcopus* (inquiens) *canonizare non possit*: ergo quia institutio festi (etiam quoad particulare Ecclesiam) canonizationi æquualet, quanto amplius quoad vniuersalem? Adest igitur Dominicanus iste Doctõr, qui institutionem festi canonizationi parem insinuat.

Probatur tertio, nam quemadmodum ad canonizandum virum sanctũ præexiguntur vera testimonia de illius existentia, & vera sanctitate glossæ, & Canonistæ in c. 1. de reliq. & vener. sanct. extra, & in 6. (quibus discussis, si dignus canonizatione inueniatur, tantus illi decernitur honor) ita & eodem modo ad instituendum festum de aliquo mysterio ab vniuersa Ecclesia celebrandum præexiguntur vera testimonia, & quoad eius existentiam (scilicet quod fuerit) & quoad eius qualitatem, nempe quòd extiterit aliquod sanctum adoratione ac veneratione dignum: & quemadmodum ad canonizandum virũ sanctum Ecclesia recipit attestations hominum circa virtutes, & miracula, ita ad canonizandum mysterium exigit auctoritates, & senten-

tias

3
tias scripturarum, ac doctorum, vt proposita testantur exempla de mysterijs ac solemnitatibus Domini, necnon Virginis Maris. Miracula verò, si tam in mysterio in scripturis non expresso, quàm in homine canonizando desiderari dicatur: præcesserunt quoque ad prædicandum Conceptionis festum instituendum, vt affirmat Baron. in annot. ad Martyr. sub die 8. Decembris. Imò Arnaldus Vuyon libr. 5. ligni vitæ cap. vltim. refert tempore Caroli V. Francorum Regis an. 1375. fuisse institutum festum Præsentationis Beatæ Virginis eadẽ de causa, & eodem miraculorum genere, quo Conceptionis eiusdem festum ab Anselmo Priore fuerat institutum. Et sicut præcipua infallibilitas iudicij Ecclesię, seu Romani Pontificis circa canonizationem sanctõrum non tam nititur testimonijs hominum, (cũ sint fallibilia) quàm instinctu Spiritus sancti, qui non permittit errare Christi Vicarium in canonizatione sancti (ex sententia D. Thom. quodl. 9. q. 7. art. fin. in resp. ad primũ, sic ex paritate rationis infallibilitas iudicij Ecclesię circa canonizationem alicuius mysterij in sacro textu nõ adeò expressi, non tam nititur iudicio Doctõrum sentientium ex Sacrę Scripturę locis, vel patrum scriptis, atq; rationibus veritatem, sanctitatemque canonizandi mysterij (cũ possint decipi) quàm instinctu Spiritus sancti, qui non sinit errare totius veritatis Doctõrẽ (qualis est Romanus Pontifex) in religionis negotiũ vniuersale Ecclesiam concernens, vt fatetur Ioan. Viguerius Theologus Dominicanus, qui in lib. institutionũ, cap. de peccato originali adstruens ex auctoritatibus Sacrę Scripturę immaculatam Virginis Conceptionem posse constare habuisse priuilegium, *Maximè autem* (inquit) *ex auctoritate Ecclesię, quæ non potest errare.*

Si verò dicatur, minimè constare de prædicta discussione, præuia ad institutionem dicti Conceptionis festi: Respondetur (omissa quæstione illa, An in consultis Cardinalibus, ac sapientibus, possit Romanus Pontifex Canonizare) minimè requiri, quod conitet, sed quod institutio festi ab Ecclesia proposita appareat: non enim nobis constat de indagatione ab Ecclesia facta ad quam plures sanctos ad scribendum sanctorũ Catalogo, pro quibus officia, & solemnitates instituit, ac per vniuersum orbem celebrat: & nihilominus maxime fatuitatis esset, illos fuisse sanctos negare, reddente Ecclesię auctoritate rem indubiã plusquàm plurimorum quantumcũq; sanctorum scripta possent: at non deest, qui dixerit, dictum Conceptionis Virginis festum fuisse institutum exacta præeunte discussione, prodi-

B

tis

tis in medium facta Scripturae testimonijs, praeuijsque si delictis precibus, ut testatur Card. Baron. in annot. tom. 12. sub ann. 7. Innoc. 2. pag. 156. lit. D. E.

Probatum quarto, auctoritatibus sanctorum, & primo Ildephonsi Archiepiscopi Tolétani in lib. inscripto, *Contra eos, qui disputant de Virginitate, & Purificatione Beatae Mariae*, ubi ad convincendum haereticos negantes eandem Virginem ab omni peccato immunem mundo fuisse ortam, efficacius, quo utitur argumento, est: Quia auctoritate totius Ecclesiae iam tunc temporis ipsius Virginis colebatur Natiuitas: demonstrando, quaecumque pro sanctissimo Deiparae ortu rationes adducendas Ecclesiae solius de ipsius Natiuitate veneranda superare decretum. Quomodo enim si de beatitudine alicuius orta fuisset dubitatio, se daretur utique, si ab Ecclesia vniuersis fidelibus proponeretur venerandus: ita de veritate cuiuscumque mysterij (vel quoad existentiam, vel quoad qualitatem) altercatione, dubietate uel suborta, si ab Ecclesia mysterium illud colendum praecipitur, nullus debet dubitationi remanere locus: quia in utroque vis & ratio canonizationis viget, ut ex praedicta auctoritate deducitur.

Secunda auctoritas sit S. Thom. Doctoris Angelici (quem auctores contrariae opinionis obseruant Principem) qui lib. 3. sent. dist. 3. quaest. vnic. art. 1. & in 3. p. sum. q. 27. ar. 1. sic loquitur: *Ecclesia non solemnizat nisi pro aliquo sancto, solemnizat autem Natiuitatem Beatae Virginis: ergo sancta nata fuit. Quid aliud concludentius inueniri potest testimonium ad intentum?*

§. 2. Sanctitas Conceptionis Virginis unde Canonizata censenda sit.

P R I M A Quoque probatur consequentia, scilicet instituta solemnitate Virginis Mariae, Conceptionem ipsam resultasse canonizatam ut quid sanctum. Primum, quia cultum, honorem, venerationem, siue adorationem Beatis, siue mysterijs institueret, aut praecipere Ecclesiam exhiberi, est pariter declarare homines illos, seu mysteria illa digna cultu, ac veneratione existere: sed nihil illo cultu, honore uel dignum est, nisi ratione sanctitatis, ac bonitatis: ergo Conceptio Virginis venerari instituta fuit, quatenus ipsa Conceptio extitit sancta. Maior est manifesta, & probatur minor per S. Thom. in 3. sent. dist. 9. art. 1. in corpore, ubi docet, cui debetur honor, esse ratione suae bonitatis

bonitatis, & art. 2. ex sententia Philosophi arguit, cultum non deberi, nisi rebus diuinis: ergo si Conceptio fuit maculata peccato, indebitè colitur; sed colitur rationabiliter ex constitutione Ecclesiae: ergo quia sancta.

Probatum secundo, ex auctoritate sancti Ildephonsi loco supra citato, ubi arguit, quod si Beata Maria ab utero Matris sancta non prodijset, minime eius natiuitas colenda foret: ergo colitur ratione sanctitatis ipsius gloriosi natalitij: igitur & idè de Conceptione dicendum.

Probatum tertio, auctoritate totius Ecclesiae, quae in officio proprio, quod ordinauit ad celebrandum festum Virginis Conceptionis pro vniuerso clero in 8. responso. sic inuocat Virginis patrocinium: *Sentiant omnes tuum iuuamen quicumque celebrant tuam sanctam Conceptionem.*

Probatum quarto, ex clara confessione etiam illorum Catholicorum, qui intrepidè conantur suadere dictam Virginis Conceptionem ab originali peccato haud fuisse immunem, ordinis scilicet Praedicatorum, & ex vniuersali eorum obseruantia: nisi enim hi cognoscerent, ac faterentur Romanam Ecclesiam colere, ac colendam proposuisse Virginis Conceptionem sanctam; nullatenus effugerent eandem festiuitatem Conceptionis vniuersae Ecclesiae concordem sub proprio ipso Conceptionis titulo celebrare, prout effugiunt, non Conceptionem, sed sanctificationem venerantes, atque colentes: quod non aliunde prouenit, quam ex cognitione manifestae istius veritatis: nempe Conceptionem Mariae sanctissimae celebrandi institutum, eadem Conceptionem sanctam profiteri: quod si ita non credunt, audire placeret, quam teneant singularitatis, disparitatisque rationem.

Si tamen dicatur, satis fuisse veneratione dignam Mariae Conceptionem, non ex eo, quod ipsa Conceptio fuerit sancta, sed quatenus ipsa Conceptio est sanctissimae Virginis. Respondetur non omnia, quae conueniunt eidem personae sanctae, conuenire sanctitati eiusdem; conuenit namque Diuo Paulo persecutore extitisse Ecclesiae, sed non conuenit Pauli sanctitati. Ideo persecutio, quae quis quid Pauli, non celebratur ratione sanctitatis Pauli, quoniam fuit quid sanctitati repugnans: bene tamen Pauli conuersio, quia sancta, imò Pauli sanctitatis exordium: cum nihil Ecclesia veneretur, neque venerari praecipiat, nisi ratione sanctitatis, secundum se prescindendo à sanctitate personae, cui tale conueniat: ut planè probant superius dicta, & specialius Ildephonsi

phonis sententia concludens, quod nisi ipsa Dei genitrix sine peccato nata fuisset, minimè eius natiuitas colenda esset: ergo, si eiusdem Virginis Conceptionem Ecclesia non profiteretur sine peccato pie credere contigisse, minimè colendam proponeret: non ratione sui, quia quid macularum; non ratione personæ, quia pro tunc peccatrix extitisset; nec ratione sanctitatis superuenientis, quæ non retrahitur ad tollendum, ne primus reatus iam semel incursum non fuerit, quod nedum Dei est absoluta potentia.

At urgebunt adhuc, Ecclesiam non celebrare festum Cōceptionis Virginis Mariæ, sed sanctificationis sub illo Conceptionis titulo & diè, eo quod, in quo sanctificata fuerit, ignoretur. Hanc adduxit excusationem D. Thom. in 3. p. q. 27. art. 2. ad 3. pro Ecclesijs particularibus dictum Conceptionis festum celebrantibus nõdum à Romana Sede institutũ. Attamen hoc ita non credere, qui dixerint, facile suadeor. Si namque noscunt in Conceptionis titulo Ecclesiam celebrare, non Conceptionem, sed sanctificationem Deiparæ, equè possent & ipsi, prout sentit Ecclesia, sentiendo, vt sensu profiterentur, pariter & voce cōsentire: & dũ tanta Mater Virginis Conceptionem sanctam in clamat, in eodem præconio filios adeo veros cum matre cōuenire. Sed cum voce dissentiant, sanctificationem, non verò Cōceptionem celebrando, ita & sensu dissentire viderentur. Quod verũ sinegetur, adest aptissima vniformitatis occasio, vt præcipiatur, quatenus in sensu huius festiuitatis Ecclesiæ vnanimis eidem sint in voce conformes, quod si fugiant, quid senserint patet.

Insuper probatur, non solum post, verũ etiam ante institutionem Ecclesiæ, Conceptionis solemnitate ratione ipsius Cōceptionis velut sanctæ solitam celebrari. Sãctus enim Bernardus Epistol. 274. ad Canon. Lugdunen. eos redarguit, quod ausi fuissent prædictam Cōceptionis Virginis solemnitatem introducere inconsulã Romana Sede, sine qua nil nouum decet solemnizare absque temeritatis reatu. Quæ obviatio haud quam locum haberet, si Mariæ sanctificatio, non verò Cōceptio celebraretur ab illis, cum de sanctificatione dubitari nõ posset, cuius Natiuitas iam per totum orbem colebatur, præter quàm quod de Conceptione naturali Virginis est Bernardi copiosus ibi sermo, vt legenti constabit.

Ecclesiã quoque ipsam Virginis celebrare, ac celebrandam proposuisse Conceptionem proprie sumptam, ex pluribus sit manifestũ. Primò ex Bulla Sixti III. inter extrauag. de reliq.

&

& ven. sanctorum incipiente; *Cum præexcelsa*, vbi sic loquitur: *Dignum, quin potius debitum reputamus vniuersi Christi fideles, vt omnipotenti Deo de ipsius immaculatæ Virginis mira Conceptione gratias & laudes referant, &c.* Qui Pontifex idem miram Conceptionem appellat, quia mirabilem, ac præter naturalem ordinem à peccato originali immunem contigisse Ecclesia solemnizabat: aliàs etenim miram minimè dixisset, si nihil in ea accidisset mirabile. Et in extrauaganti sequenti, *Græue nimis, &c.* temerarios ausus publicè prædicantium officium Conceptionis celebrantes peccare grauitèr, peruersos, ac scandalosos manifestare volens, inde sumit exordium, ac redargutionis fundamentum, nimirum, quod prædicta asseruerint; *Cum sancta Romana Ecclesia de intemerata Virginis Mariæ Conceptione publice festum solemniter celebret, & Speciale, ac proprium super hoc officium ordinauerit*: ergo, quia quod Ecclesia celebrat de Conceptione, illi temerariò damnabant, corripuntur; sed illi damnabant Cōceptionis officium celebrantes peccare grauitèr: ergo, quia de eadem Conceptione festum instituerat Ecclesia, redarguuntur: alioquin si de Ecclesiæ intentione fuisset sanctificationem, & non Conceptionem solemnizare; neque illi damna ret festum, quod nunquam negarunt celebrandum, neque Ecclesia ita seuerè redargueret eos, qui quod illa celebrare intenderat, non damnarent.

Secundò quia, qui sanctificationem, non vero Conceptionem solemnizare Ecclesiam allegant, dicuntur ex eo quod solemnitas non decebat Conceptioni Virginis, arbitrati in originali fuisse conceptam, (vt expresse fatetur S. Thomas supra citatus) sed Ecclesiæ intentionis nunquam fuit tenere, neque docere illam maculam Virginem subiisse (vt profiteretur in Concil. Tridentin. ses. 5. can. vlt. in fin. imò præcipit dictas extrauagantes Sixti III. quæ de Conceptione propriè loquuntur, obseruari) ergo, neque eius intentionis est, neque vnquã fuit, non Conceptionem, sed sanctificationem solemnizare.

Probaturn tertio, nam si Ecclesia non tenet Virginem in peccato fuisse conceptam: ergo neque indecens censuit illius solemnizari Conceptionem, quam maculatam non credidit: igitur non est, cur confingatur non Conceptionem, sed sanctificationem in diè & titulo Conceptionis celebrari.

Probaturn quarto, nam nulla ratione fulcitur, velle sanctificationem celebrare sub titulo Conceptionis: non ratione vo-

c

cis;

eis, quia proprius denominaretur proprio suo sanctificationis vocabulo, ut ex se patet; neque ratione temporis incerti, cum plures solemnitates celebrentur extra proprium diem, sub proprio tamen nomine: ergo idem disponi poterat de festo sanctificationis, si hanc, & non Conceptionem Ecclesia intendat celebrare.

Probatur quintò, quia vel Ecclesia Romana præcessit in decernenda solemnitate Conceptionis Virginis pro vniuerso Christiano populo, vel sacer Prædicatorum ordo in instituendo festum sanctificationis eiusdem. Si præcessit Ecclesia, planum est, aliter posteriorem sensisse, qui aliter festum celebrandum statuit: & è conuerso; ergo, vel Prædicatorum ordo noluit Conceptionem Virginis celebrare iuxta sensum Ecclesiæ, sed sanctificationem: vel Ecclesia noluit sanctificationem in sensu illorum solemnizare, sed Cōceptionem, cum dispar hic colendi cultus minimè exhiberetur eidem.

Probatur sextò & vltimò, quia si tempore D. Thom. Ecclesia celebraret Cōceptionis festum, nequaquam assereret, quòd in excusationem inferiorum Ecclesiarum dictum festum colentium adduxit, qui (ut supra monstratum extat) ex sola institutione Ecclesiæ sanctitatem cuiusque ab ea solemnizati confitentiam deducit; sed ne errorem tolerare Ecclesiam censeret (iuxta propriam sententiam) in sanctificationis sensu festum illud suscipere fuit arbitratus, dum ipsa Ecclesia Conceptionem celebrandam non instituerat.

Tandem pro confirmatione eiusdem consequentis, sicut neque insolitum censei debet, ita neque improprium est dicere, canonizati mysterium, imò neque Conceptionem Virginis esse canonizatam, Suarez namque in 3. S. Thom. tom. 2. disput. 3. sect. 5. pag. 24. lit. B. de eadem Conceptione sermonem faciens, hæc inquit: *Tandem verò Ecclesia Romana ante 200. annos celebritatem hanc generaliter amplexa cultoribus eius singulares indulgentias impertit: unde quodammodo videtur Conceptionem Virginis canonizasse.* Et sect. 6. lit. C. arguendo sic proponit: *Quia Ecclesia celebrando festum Conceptionis videtur canonizasse, seu autoritate sua declarasse, Beatam Virginem fuisse sanctam in ipso Conceptionis momento: ergo vel iam hoc est de fide, vel saltem tam certum, quam indubitatum est summum Pontificem non posse errare in canonizatione sanctorum.* Hæc ille.

§. 3. Quod

§. 3. *Quod de veritate sanctitatis cuiusque mysterij, siue viri sancti ab vniuersali Ecclesia solemnizati, aut canonizati, firmiter tenetur, idem de Conceptionis Virginis sanctitate tenendum ex pluribus demonstratur.*

Secundum quoque probatur antecedens argumèti presentis, nempe nullatenus cuiquam licere asserere, seu credere aliquid sanctitati canonizatorum oppositum: Primò, quia quamuis aliquando quidam etiam ex Catholicis tenuerint posse falli summum Pontificem in canonizatione sanctorum, etiam si non erret secundum presentem iustitiam, per allegata & probata iudicium ferens, ut fuit Augus. Triumf. libr. de potest. Ecclesiæ, quæst. 24. art. 4. Ioan. Driedo de var. dogmat. tom. 1. cap. 1. pag. 207. & glos. in cap. vnic. de reliq. & vener. sanctorum in 6. (qui licet credendum negent, posse tamen contingere affirmant) at recentiores firmissimè tenent, adèd summum Pontificem in tanto canonizationis negotio non posse errare, ut contrarium credere, vel affirmare non solum temerarium valdè, atque scandalosum, amentisque esse asseuerent, quin & hæresim sapere. Huius sententiæ sunt grauissimi Prædicatorum Ordinis Doctores (quamplurimis alijs consultò tacitis) Dominicus Bañes super 2. 2. q. 1. art. 10. dub. 7. vbi sic loquitur: *Temerarium est valdè, & scandalosum, & hæresim sapit dicere, quòd Papa, aut Cōcilium possit errare in canonizatione sanctorum. Sensus conclusionis est, non solum, quòd Papa non possit errare abutens sua potestate (hoc enim iam diximus esse hæreticum); sed sensus est, quòd asserere aliquem sanctum canonizatum ab Ecclesiâ, aut Pontifice non esse in cælo, dignum est præmissis censuris.* Hæc Bañes, qui paulò inferiùs reddit rationem, ob quam recentiores Theologi meritò decernunt hæresim sapere, asserere Ecclesiam in alicuius sancti canonizatione falsam fuisse.

Melchior Cano Episcopus Canariens. eiusdem Prædicatorum Ordinis, libr. 5. de locis Theolog. cap. 5. quæst. 2. conclus. 3. eos qui Ecclesiam in canonizatione sanctorum errare posse dicerent, si non hæreticos, temerarios, impudentes, & irreligiosos arguit, & ab Ecclesia puniendos affirmat.

Secunda

Secundæ consequentiæ itidem patet ex adductis superius, ubi indubium fuit redditum de canonizatione sancti, ac de canonizatione mysterij, equè par esse iudicium: sed probatur amplius rationibus. Prima sit eiusdem Bañes (loco supracitato) edocentis; ideò Papam, vel Ecclesiam in canonizationibus nõ posse errare, quia non posset perniciosè leges inferre circa mores toti Ecclesiæ communes: & maximè referat ad communes Ecclesiæ mores, quòd in canonizationibus nullatenus falsitas deprehendatur.

Secunda ratio sit d. Cano ubi supra asserentis, quòd si vnum aliquod huius generis decretum indubiũ reuocare liceret (certe, vt ipse ait) Hieronymi, Ambrosij, & Augustini, & reliquorum Sanctitas in quæstionè sine crimine reuocari posset: ergo si de decreto colendæ Virginis Cõceptionis toti præstito Ecclesiæ dubitare permittitur, imò negare cultu tanto Conceptionem illius esse dignam, æquè quoq; licebit idem saltem dubitari de eiusdem Virginis Præsentatione, & Assumptione; quod quàm erroneum, absurdum, atque scandalosum esset, neminem verè piũ latere potest.

Probatur vltimò: nam quantò colendi aliquem cultus vniuersalior conceditur, tantò colendi sanctitas certior iudicatur, vt patet experientia; sensus est: Non quòd aliquò modo illius dubia sit sanctitas, cuius pro certis quibusdam tantum Ecclesijs conceditur cultus; sed certiozem tradi, cuius pro vniuersali Ecclesia conceditur; sunt namque quamplures Beati nondum Catalogo sanctorum adscripti, quorum festa celebrari Romani Pontifices (& nouissimè Sanctitas vestra) aliquibus Religionibus, Ecclesijsquè particularibus tantummodo concesserunt (quæ concessio ad canonizationis differentiã); beatificatio denominatur vulgò.) Et tamen nunquam fuit permissum de horum sic Beatificatorum sanctitate teneri, siue asseri contrarium impunè (imò, qui aliter loqueretur, vel sentiret, blasphemus, temerariusque merito censeretur) sed certior est sanctitas illorum Catalogo sanctorum iam adscriptorum, quorum solemnitates ex ordinatione Romanorum Pontificum pro vniuersali Ecclesia fuerunt institutæ: ergo minus licebit de canonizatis dubitari, quòd de nondum canonizatis non licet. Sed sic est, quòd Conceptionis Beatæ Virginis solemnitas, vt potè pro vniuersali Ecclesia instituta, & Catalogo sanctorum festo

7
festiuitas cuiuscumque Beatificati: ergo certior est sanctitas Conceptionis, quàm cuiusuis nondum canonizati: ergo quòd contra Beatificatorum sanctitatem asseri non permittitur, neque contra Virginis Conceptionem permitti debet, vel si de hac licet, impunius & de illis licebit, quòd ablit.

Vlteriùs in honorem solemnitatis Conceptionis Virginis concessæ sunt indulgentiæ officium decantantibus, inter essentibusque, vt cõstat per extrau. 1. de reliq. & ven. sanct. sed indulgentiæ nullatenus conceduntur ad honorem vllius Beatificati, & nõdum Catalogo sanctorum adscripti (vt de hac materia in Curia Romana nouerunt experti) ergo non solum vniuersalior, verum & excellentior est cultus Cõceptionis: igitur quia certior sanctitas illius.

§. 4. *Opinionem asserentium iudicium infallibile in canonizatione sanctorum, multiplici argumento suadetur corruui, si de Conceptione immaculata Virginis contraria sententia vlteriùs permittatur.*

NVNC igitur contra auctores supra citatos, ceterosque, errare non posse Ecclesiam in canonizatione sanctorum asserentes, simulque opinionis immaculatæ Virginis Conceptioni contrariæ sectatores geminam se mutuò destruentem sententiam asseruisse, haud immeritò censetur imputandum. Quomodò namque sustineri potest, quos audimus, legimusque damnare negantes veram, indubiamque canonizatorum ab Ecclesia sanctitatem de temeritate, scandalo, infania, ac penè hæresi, eosdem audire, legereque canonizatam ab Ecclesia Virginis Conceptionem descendentes tamquam non mundam, neque sanctam: si enim ipsi possunt absque scelere vllò solemnizatam ab Ecclesia Conceptionem credere, ac dicere nõ fuisse sanctam, quare & non tam ipsis, quàm alijs de quocumque ab eadem Ecclesia canonizato, seu solemnizato, idem credere, dicereque licebit?

Sed respondebitur, ideò de Virginis Conceptionis sanctitate dubitari, adhucque contrarium sentiri sine crimine posse, & non de quocumque alio canonizato, quia de primo extat expressa auctoritas permissiua Ecclesiæ in prædicta extrau. *Grave nimis, & in alia Pij V. Super speculam* de secundo verò minimè.

At contra: ergo veritas de sanctitate canonizati, ac solemnizati ab Ecclesia non est infallibilis, imò potest in his subesse falsum. Probatur sequela, quoniã aliàs nullatenus Ecclesia permetteret posse teneri contrariũ, vt de Conceptione arguitur: ergo sententia sanctorum Ildephõsi,

& Thomæ afferentium, Ecclesiam nunquam solemnizare nisi sanctum, nec non Bañes, Cano, sibi que concordium tenentium circa prædicta iudicium infallibile, destructa remanet. Hoc enim si verum esset, haud quaquam quod Ecclesia solemnitate celebratione sanctum declarasset, fidelibusque celebrandum proposuisset, eisdem concederet, non solum celebratione remanere, verum etiam solemnizatum fuisse quid sanctum non credere, si vellent, ut de Virginis Conceptione traditur.

Si verò replicetur, adhuc canonizatum dici non mereri quod solemnizat Ecclesia cum permissione tenendi oppositum sanctitati solemnizati, ut de festo prædicto Conceptionis Virginis constat, ut videtur insinuat Suarez supra allegatus tom. 2. in 3. p. S. Tho. disp. 3. sec. 6. (vbi ab eo proposito pro ratione dubitandi ex decreto Ecclesie solemnizantis Conceptionem B. Mariæ, eandem videri canonizasse, declarasseque in ipso Conceptionis momento fuisse sanctam, hincque consequens esse hoc, vel iam esse de fide, vel saltem tam certum, quæ indubitatum est, Ecclesiam errare non posse in canonizatione sanctorum: Respondet tandem, sententiam hanc de fide non esse, quia ipsemet (inquit) Pontifex, qui hoc festum approbat, declarat se solum probare sententiam illam, ut piam, magisque probabilem.

Nihilominus mihi non probatur, quod Pontifex, qui festum Conceptionis primo instituit, & approbavit pro vniuersali Ecclesia, talem declarationem protulerit, qualem d. Suarez allegat. Si enim indubium est ante Sixtum Quartum electum anno 1472. & pro hac solemnitate indulgentias statuente 6. anno sui Pontificatus in extrau. *Cum præ excelsa*) hoc iam festum fuisse institutum pro tota Ecclesia, ut ipsemet Suarez fatetur in dict. tom. 2. in 3. p. disp. 3. sect. 5. per hæc verba: *Tandem vero Ecclesia Romana ante 200. annos celebritatem hanc, (scilicet Conceptionis Virginis) generaliter amplexa, &c.* & idem asseuerat Card. Bar. in addit. ad Mart. sub die 8. Decembris, & constat planè ex d. extrau. vbi supponedo dictum iam festum institutum, & pro eo officium ab Ecclesia ordinatum iam, indulgentias concedit recitantibus, inter essentibusque: consequens est dicere dictam solemnitatem ante Sixtum Quartum in tota Ecclesia ex Apostolica institutione solemnizari solita: Qui tamè Pontifex primo eam toti Ecclesie celebrandam proposuerit, ignorat (ut dictus Bar. vbi supra videtur confiteri), igitur eodem modo fatendum est ignorari, quod Romanus Pontifex, qui dictum festum primo instituit, & approbavit, declarauerit se solum probare dictam solemnitatem tamquam piam, ne canonizata censeretur, ut augurari videtur d. Suarez.

Cæterum, si dicatur d. Sixtus III. in extrau. *Græue nimis*, de reliq. & ven. sanc. id egisse, nimirum approbasse dictam solemnitatem, sententiamque tenentium in ipso Conceptionis momento Virginem fuisse à

pecca-

peccato originali immunem tanquam piam, magisque probabilem, minime tamen damnasse contrariam, imò prohibuisse asserere hanc tenentes vili errorè, siue peccatum committere. Ideoque dictam Conceptionem Virginis nullatenus resultasse canonizata. Respondeo, hoc assertum minime propositam difficultatem soluere, neque Francisci Suarez solutioni fauere. Nostri enim argumenti vis in eo maxime innititur, nempe, quod instituta semel ab Ecclesia Conceptionis festiuitate, resultauerit ipsa Conceptio quodammodo canonizata, adeò ut si de ipsa dubitari liceat, sustineri nequeat opinio tenentium dubitari non licere de aliquo ab Ecclesia canonizato. Etenim negare non potest Conceptionis solemnitatem prius fuisse ab Ecclesia institutam, quam dictus Sixtus Quartus eam approbando in dict. extrauag. *Græue nimis*, permiserit teneri etiam oppositum: ex prædictis, & tenore Bullæ sic loquentis. *Sanè cum sancta Romana Ecclesia de intemerata semperque Virginis Mariæ Conceptione publicè festum solemniter celebret, & speciale, ac proprium super hoc officium ordinauerit, &c.* Igitur, si instituta semel solemnitate Conceptionis licuit Romano Pontifici postmodum permittere teneri oppositum sanctitati Conceptionis in dicto festo solemnizata: poterit & pariter quilibet Romanus Pontifex rationabili ex causa de sanctitate alterius ab Ecclesia solemnizati (de qua non sit aliqua determinatio de fide) idem aliquando permittere: ergo quod Ecclesia solemnizat tanquam sanctum, vel sit per institutionem solemnitatis (ut de Natiuitate, Præsentatione, & Assumptione Virginis, vel per solemnem canonizationem (ut de pluribus sanctis) non est adeò certum, & indubium, quod non possit impunè teneri contrarium, ex proposito exemplo ducta paritate rationis.

At, esto quod vltimè insisteret Suarez, ideo se dixisse Pontificem, qui festum Conceptionis approbavit, non voluisse illud canonizare, sed probare tantum, tamquam piè creditam immaculatam Virginis Conceptionem, magisque probabilem: quia eo ipso quod successor (scilicet Sixtus Quartus) dictum festum approbando contrariam permisit teneri sententiam, alterutramque damnari prohibuit, videtur se fuisse interpretatum Pontificis prædecessoris (quisquis ille fuerit) dictum festum pro tota Ecclesia instituentis, intentionem extitisse tunc talem, qualem ipse in dicta extrauag. *Græue nimis*, insinuat. Sed neque hæc adhuc yrget instantia, quoniam, vel prius quam dictus Sixtus intentionem prædecessoris interpretaretur, sanctitas Conceptionis Virginis, ex solemnizatione pro tota Ecclesia instructa sortita fuit certitudinem, ut quid canonizatum, aut non. Si primum, ergo ve-

ritas

ritas sanctitatis canonizati non est infallibilis, siquidem postmodum potest aliquando permitti teneri oppositum. Si secundum: ergo solemnizatio vniuersalis, absque expressa permissione oppositi ab Ecclesia instituta non inducit certitudinem infallibilem de sanctitate solemnizati: igitur de veritate alicuius mysterij, nondum de fide definita ab Ecclesia vniuersali solemnizati, poterit aliquando ab Ecclesia permitti (si ratio suadeat) teneri oppositum: ergo & idem de aliquo sancto canonizato: igitur iudicium Ecclesie in canonizatione sancto- rum non est infallibile. Cuncta ex se patent recte assequi consequentia- rationem.

Sed corroboretur amplius, quod si solemnizatio Conceptionis sine expressa permissione sentiendi oppositum ab Ecclesia generaliter in- stituta (vt ab initio fuisse constat) non induxit infallibilitatem de san- ctitate eiusdem Conceptionis, eoquod postea fuerit ab Ecclesia illud oppositum teneri permittum, possit & idem contingere de alio myste- rio similiter solemnizato, necnon de aliquo sancto canonizato. Quod sic probo: supponamus, quod de sanctissimo ortu Beatæ Virginis ver- tebatur aliquando controuersia, vt contigit tempore sancti Ildepho- si: instituit tamen Romana Ecclesia solemnitatem Natiuitatis eiusdem Virginis absque damnatione, neque permissione expressa contrariæ sententiæ, vt colligitur ex auctoritatibus dictorum Ildephonsi, & S. Thom. supra adductis, qui pro certitudine sanctitatis dicti Natalitij præcipue allegant dictam institutionem, minimè verò aliquam aliam dif- finitionem. Tunc sic, vel per dictam solemnizationem Ecclesie de dicta festiuitate fuit canonizata Natiuitas Virginis, tanquam sancta, aut nõ. Si fuit: ergo & per institutionem festi Conceptionis extitit eadem ca- nonizata Conceptio, de qua similiter controuertebatur (neq; aliquid refert controuersia fuerit inter Catholicos, vel hereticos, vel inter Ca- tholicos tantum, vel vtriusq; status promiscue) si nõ fuit canonizata Na- tiuitas Virginis: ergo inaniter nituntur sancti Ildephonsus & Thomas ex dicta solemnizatione Ecclesie conuincere negantes fuisse Beatam Virginem sanctam in ortu: cum similis Conceptionis eiusdem solemnizatio sufficiens non fuerit ad oppositam prohibendam sententiam.

Insistant ulterius, qui tanti argumenti vi deuictos fateri verentur, & dicant, quod cum sanctitas Conceptionis Virginis adeo esset opi- nabilis, & controuersa tempore institutionis festi pro tota Ecclesia, ac institutor Romanus Pontifex contrariam minimè prohibuerit senten- tiam, videri, sub eadem tantum probabilitate, sub qua puritas Conce- ptionis defendebatur, eandem celebrare constituisse, exindeque tenè di oppositum, prout antea, remansisse permittum, vt experientia, sub sequentesque Sixti III. ac Pij V. decretales testari videntur.

Cate-

Cæterum hæc instantia si vrget, magnum quoddam inuoluit inco- ueniens: si enim solemnizatio, seu canonizatio ab Ecclesia instituta de aliquo mysterio, seu viro sancto, de cuius sanctitate ante talem institu- tionem vertebatur dubium, siue contrarietas inter Catholicos, huiusce- modi dubium, seu contrarietatem penitus non destituit suapte natu- ra absque expressiori diffinitione de indubia sanctitate solemnizati, seu canonizati, ac prohibitione asserendi oppositum; consequens erit, quod quando in præteritis siue futuris ab Ecclesia institutis, vel insti- tuendis solemnitatibus, siue canonizationibus illorum mysteriorum, seu sanctorum, quorum dubia præcessit, siue præcedet de sanctitate sententia, sub eadem dubitatione coli ab Ecclesia decretum censea- tur: igitur ex solemnizatione vniuersalis Ecclesie nullatenus compro- batur indubia sanctitas solemnizati contra sententiam sanctorum Ildephonsi & Thomæ, neque ex canonizatione infallibiliter liquet de beatitudine canonizati contra communem recentiorum Theolo- gorum, qui de vtroq; simpliciter, & absolute sentiunt infallibilitatem tenendam, minimè verò secundum quid (vt ita dicam) hoc est secun- dum præ magis opinantium iudicium, si oppositum sit aliorum, neu- trum tamen nedum implicite diffiniendo.

Quod si verum esset, de beatitudine quorundam ab Ecclesia ca- nonizarum, & beatificatorum adhuc dubitari liceret, de quorum in- tegritate vitæ, sanctoque obitu, ac miraculorum gratia ante eorum ca- nonizationem, & beatificationem respectiue, haud desuere, qui de- tractorijs dubitarent, seu blasphemarent potius, palam argumentis: quos sicuti tunc irreligiose offensos, ita & nunc indecens recensere certissimè, facile tamen sibi suggeret memoria cuiusque.

§. 5. *Permissio Ecclesie circa Conceptionem Virginis de al- terutra sententiâ cur fuerit rationabilis pro temporis exi- gentia, manifestò fit.*

NON modica quidem perplexitas affliget animum, qui tantum ruminat inconueniens: sed eadem immacula- ra Virgine adiutrice, insolubile penè visu facile enodabitur ar- gumentum, simulque pars vltima probabitur conclusionis, sup- ponendo, quod sancta mater Ecclesia sapientissimi sponsi studio- sa emulatrix, vniuersa (controuersa præcipue) disponere suaui- ter attendens, quæ non sunt de necessitate salutis credenda, necne sint, cum vtraq; pars certos suos obtinuit Catholicos de- fensores, vel vtroq; tolerantia sustinet, vel si quando inde scati-

E dali

dali exoritur occasio, incendium, quod generat, rorē suz determinationis extinguit, si pars in parte, si totum in toto.

Sapē quoque ipsam temporum successione finit circa eadē variatē sententias. Hincque vno tēpore quādam vigere opinionem, alio verò prauālere contrariam: & quod prima absque scādali periculo asserbat, posterior etiam hāresim redolere contendit, neutram adhuc Ecclesia damnante, neque amplectente determinatione saltē diffinitiuā: vti liquet de adductis circa infallibilitatem Ecclesiā in canonizationibus sanctorum, de qua in ipso adhuc volumine iuris extat, glos. superius allegata de reliq. & vener. in 6. asserens, *Accidere posse errare Ecclesiam in canonizatione sanctorum*, cui opinioni aliquos adhēsisse Catholicos superius fuit monstratum, & nihilominus recentiores nunc hoc asserere temerarium, scandalosum, ac hāresi proximū esse affirmant ex tēporis necessitate occasione desumpta. Cui cōsonat illud Greg. hom. 26. lib. 2. super Ezech. scientiā spiritaliū Patrum per incrementa temporū accrescere, ideōq; Apostolos plus quām Prophetas de diuinis mysterijs cognouisse. Et adducto dicto Danielis c. 12. *Plurimi pertransibunt, & multiplex erit scientia*, concludit: *Quamō mundus ad extremitatem deducitur, tantō nobis aeternae sapientiae aditus largiūs aperitur.*

Cū igitur de Immacolata Virginis Conceptione alterutra pars acerrimos suos haberet propugnatores, qui nil ad iustitiam corde credendum, neque ore confitendum ad salutem necessariam affirmabant, seu negabant, quamuis Romana Ecclesia piē credendo immaculatam Virginis Conceptionem extitisse, eādē solemnizare publico festo velut sanctā decreuerit, tenueritque (aliter namq; si sensisset, minimē ei festum dicasset solemnē, quā sanctam non credidisset, vt supra probauimus) prudēter tamen oppositam nec reprobauit, neque prohibuit sententiā, quē libet in suo sensu abundare permittēs: quia sicuti tūc temporis credere, siue asserere errare posse Ecclesiam in Canonizatione sanctorū tolerabatur; neq; adhuc per diffinitionem saltem Ecclesiē damnatum extat, ita, & hoc Cōceptionis festo ab Apostolica Sede instituto, (quod canonizationi equipollere satis iam liquet) contrarium tenere, siue affirmare permisit, scandalo tamē secluso, cui postmodum in dictis extrauag. *Grane nimis*, & *Super speculam*, opportuno obuiauit remedio.

§. 6. Ex

§. 6. Ex concordī sententia asserentium de canonizationum sanctitate hisce maximē temporibus scandalosum esse dubitari, conuincitur idem nunc de sanctitate Conceptionis Virginis prohibendum.

Nunc verò, cū tot Catholicissimi præcones Ordinis Prædicatorum, præcipuē vociferent tolerandam non esse, imò damnandam illorū doctrinam, qui errare posse Ecclesiā canonizando tenent: & canonizatio tam sit circa personam, quā circa mysterium, vel quid simile, illaq; consistat in solemnizatione publica instituta ab Ecclesia vniuerso fidelium cōtūi proposita (vt supra dictum fuit) valdē dignum est, quod tāti filij circa tātum edocent negotium, benigna mater amplectatur, amplectendoq; in posterum prohibeat nullū deinceps audere contra sanctam Virginis Conceptionem tenere, neque asserere, quod de quocumque alio ab Ecclesia festo instituto, siue canonizato, non permittitur.

Vt enim superius tradidimus ex Diuo Gregorio, si incrementa tēporū scientiā faciunt accrescere singulariū hominū: hincq; variare licet sententias, eo quod vno tēpore improbabile, alio probabile videri queat, vt asserit Suar. tom. 2. in 3. p. disp. 2. sect. 5. prope fin. Sic & Ecclesiē Christi tempus auget sapientiā, vt Spiritus Sanctus, aliamque, atq; aliam doctrinæ lucem omnibus sæculis patefacit, vt eadem fide manēte in cognitione veritatis, sicut & in reliquis virtutibus paulatim proficiscamur, vt ex Tertulliano dixit Canis. lib. 7. de B. Virgine, c. 7. exindeque irreprehensibilis perseuerauit Ecclesiæ auctoritas, quā iure optimo de cetero iuxta varietatem temporum similia quoque variare statuta, vt dicitur in c. nō debet de consang. & affinit. & de hoc eodem Conceptionis festo manifestū apparet, quia primū simpliciter fuit institutum postmodū anno 6. Pontificatus Sixti III. indulgentijs condecoratum, & anno 13. eiusdem Pontificatus cū censuris prohibitum alterutram damnari sententiā, & vltimò Pius V. in concionibus, & scriptis vulgaribus de alterutra disputare, etiā altera inoffensa sub eisdē censuris interdixit: ergo, & nunc prout occasio exigit, licebit de eodem festo aliquid aliquando permissum prohibere.

Fauet prædictis Illustrissimus ille Cardinalis Turris (et si Cremata) resurgens, Ordinis Prædicatorū splendor, qui in 3. part. de consecr. dist. 3. cap. 1. numer. 21. ad 5. differens penes solum Rom.

Romanum Pontificē canonizandi residere potestatem, in hæc
verba loquitur: *Ad illum ergo pertinet sanctorum canonizatio, per
quam omnia membra Ecclesie uniantur in unitate fidei, ne sit inter fi-
deles scisma de sanctis canonizatis, sicut inter Corinthios de Baptizatis,
quo ū aliqui dixerunt. Ego sum Pauli, ego sum Apollo, ego vero Cepha; si-
cet una fides debet esse totius Ecclesie, (secundum illud 1. ad Corinth. 1.
Id ipsum dicatis omnes, & non sint in vobis scismata) ita debet
esse unus Religionis cultus in tota Ecclesia, ut non sint in ea scismata, &
quem quidam dicunt sanctum, alij reprobum dicant.* Hæc ille. Quid er-
go cōclusioni propositæ congruentius tanti hæc Doctoris sen-
tentiæ nil aliud quidem, nisi iuxta tam salubre dictum Romanæ
Ecclesie scismata dissipans determinatio; ne quam quidā (imò
penè omnes) dicunt Conceptionem sanctam & immaculatam,
alij peccato effectam, atque defædatam dicant.

Non quasi exigatur de Cōceptione Virginis velut de fide te-
nenda diffinitio: sat namq; erit si monstruosa disparitate prohi-
bita pulchra introducatur uniformitas circa cultum festi prædi-
cti, ut quod Romanæ placet Ecclesie in illo decātare, nulli infe-
riori displiceat, & quæ dignum, iustum que fateatur, *In Conceptio-
ne Beatæ Mariæ semper Virginis, Deum collaudare, benedicere, & præ-
dicare, neminem sibi fidelem permittat, ab simili voce, sensuq;
contrario Deum non in Cōceptione Virginis, quia nō sancta,
sed in sanctificatione laudandum profiteri: sed omnes id ipsum
dicamus, id ipsum sentiamus, in id ipsumque convenire mater,
magistraque compellat Ecclesia, quæ publica oratione pro fi-
lijs precatur: quatenus in eis semper sit vna fides mentium, ac
pietas actionū. Quod quam per necessarium sit, novæ scismata,
atque scandala super hoc eodem Conceptionis mysterio in Bæ-
tica Hispaniæ clarissima Prouincia suborra manifestant, tantū-
que remedium exagitant. At, quæ iuxta ingenioli nostri ca-
prum erga immaculatā Virginem nos fecit scribere deuotio,
ac zelus pacis, si quid repererit indignum, suprema tua, Beatissi-
me Pater, emendet correctio: cui dicta subiacent, ut auctor.*